

Specifiski aspekti par stipendiju piešķiršanu 1.1.1.3 pasākumā

Stipendijas tiek piešķirtas atbilstoši projektā plānotajām darbībām un budžetam, ievērojot Ministru kabineta noteikumus noteiktos ierobežojumus¹:

- Bakalaura, maģistra, rezidentūras studentiem un vispārējās vidējās izglītības, profesionālās izglītības un koledžu izglītojamiem līdz 200 EUR/mēnesī;
- Doktora studiju programmā studējošam līdz 228 EUR/mēnesī;
- Vienreizējā stipendija par godalgotu vietu līdz 5 000 EUR komandai.

Saskaņā ar pasākuma īstenošanas nosacījumiem², lēmums par stipendiju piešķiršanu tiek piešķirts saskaņā ar finansējuma saņēmēja izstrādātu kārtību (vai finansējuma saņēmējs to apstiprina, ja stipendiju piešķiršanu nodrošina sadarbības partneris – fonds).

Atbilstoši likuma „Par iedzīvotāju ienākuma nodokli” 9.panta pirmās daļas 8.punktam, atbrīvojums no iedzīvotāju ienākuma nodokļa ir noteikts stipendijām, kas izmaksātas no budžeta, Ministru kabineta apstiprinātās biedrības vai nodibinājuma līdzekļiem vai no to starptautisko izglītības vai sadarbības programmu līdzekļiem, kurās līdzdalību ir apstiprinājis Ministru kabinets.

Savukārt likuma „Par iedzīvotāju ienākuma nodokli” 9.panta ceturtajā daļā ir noteikta stipendijas definīcija, t.i. stipendija ir vienreizēja vai sistemātiski ilgākā laika posmā izmaksāta naudas summa personai:

- 1) kura vispārēju vai izvēlētu izglītības (studiju) programmu apgūst izglītības iestādē vai patstāvīgi;
- 2) tās apgādībā esošo personu izglītības (studiju) programmas apgūšanas veicināšanai izglītības iestādē;
- 3) tās pētniecības darba vai radošā darba atbalstam.

Gadījumā, kad projekta ietvaros piešķirtās stipendijas izmaksā augstākās izglītības iestādē, tās ir atbrīvojamas no iedzīvotāju ienākuma nodokļa, jo, saskaņā ar Likuma par budžetu un finanšu vadību 5.panta pirmo daļu, visi maksājumi, kas saskaņā ar likumu vai citu normatīvo aktu vai līgumu ieskaitāmi valsts budžeta ieņēmumos, ir valsts budžeta līdzekļi. Savukārt, noteikumi³, kas nosaka kārtību, kādā valsts budžetā paredzami līdzekļi Eiropas Savienības struktūrfondu un Kohēzijas fonda līdzfinansēto projektu īstenošanai (turpmāk tekstā – noteikumi Nr. 130), norāda, ka no Eiropas Komisijas saņemto Eiropas Savienības fonda finansējumu ieskaita valsts budžeta ieņēmumos.

Minētā likuma pirmajā nodaļā “Likumā lietotie termini” ietverts termina “Naudas līdzekļi, kuri nav saņemti no valsts budžeta” skaidrojums, kas cita starpā norāda, ka tie ir naudas līdzekļi, kuri nav saņemti no valsts budžeta noteikta mērķa (projekta vai pasākuma) īstenošanai⁴.

¹ Ierobežojums noteikts studentam neto izmaksājamaī summai

² 2018.gada 16.janvāra Ministru kabineta noteikumi Nr.41 “Darbības programmas "Izaugsme un nodarbinātība" 1.1.1. specifiskā atbalsta mērķa "Palielināt Latvijas zinātnisko institūciju pētniecisko un inovatīvo kapacitāti un spēju piesaistīt ārējo finansējumu, ieguldot cilvēkresursos un infrastruktūrā" 1.1.1.3. pasākuma "Inovāciju granti studentiem" īstenošanas noteikumi”

³ Ministru kabineta 17.03.2015. noteikumu Nr.130 “Noteikumi par valsts budžeta līdzekļu plānošanu Eiropas Savienības struktūrfondu un Kohēzijas fonda projektu īstenošanai un maksājumu veikšanu 2014.–2020.gada plānošanas periodā” (turpmāk – Noteikumi Nr.130) 11.pants “Valsts kase no Eiropas Komisijas saņemto Eiropas Savienības fonda finansējumu ieskaita valsts budžeta ieņēmumos”.

⁴ Likumā par valsts budžetu un finanšu vadību I. nodaļā “Likumā lietotie termini”: Naudas līdzekļi, kuri nav saņemti no valsts budžeta — pašvaldību, no valsts budžeta daļēji finansētu atvasinātu publisku personu, budžeta nefinansētu iestāžu un kapitālsabiedrību, kurās ieguldīta valsts vai pašvaldības kapitāla daļa, naudas līdzekļi, kuri nav saņemti no valsts budžeta kā valsts aizdevums vai valsts budžeta dotācija uz līguma pamata vai tiesību akta deleģējuma kārtībā kā līdzekļu nodrošinājums konkrēta valsts pārvaldes uzdevuma izpildei vai noteikta mērķa (projekta vai pasākuma) īstenošanai.

Savukārt noteikumi Nr.130 paredz, ka finanšu līdzekļus projekta īstenošanai valsts budžetā plāno kā dotāciju no vispārējiem ieņēmumiem atbilstoši projektā apstiprinātajai Eiropas Savienības fonda finansējuma un valsts budžeta līdzfinansējuma kopsummai⁵, un ka sadarbības iestāde uzņemas valsts budžeta ilgtermiņa saistības, ja projekta iesniegums ir apstiprināts atbilstoši Eiropas Savienības struktūrfondu un Kohēzijas fonda 2014.–2020.gada plānošanas perioda vadības likumam un normatīvajam aktam par specifiskā atbalsta mērķa īstenošanu⁶.

Minētais nozīmē, ka valsts sadarbības iestādes personā, apstiprinot iesniegtos projektus un noslēdzot vienošanos par projektu īstenošanu, ir ne vien piešķirusi finansējuma saņēmējam publiskos līdzekļus, bet arī par līdzekļu atbilstošu izlietojumu uzņēmusies valsts budžeta ilgtermiņa saistības.

Ņemot vērā iepriekš minēto, secināms, ka ES fondu līdzfinansējums faktiski ir valsts budžeta līdzekļi.

Gadījumā, kad projekta ietvaros piešķirtās stipendijas izmaksā sadarbības partneris – fonds (juridiskais statuss – biedrība vai nodibinājums), tās ir atbrīvojamas no iedzīvotāju ienākuma nodokļa, jo, saskaņā ar Ministru kabineta 2001.gada 8.augusta rīkojuma Nr.385 „Par biedrībām, nodibinājumiem un starptautiskajām izglītības un sadarbības programmām” 2.1.17.apakšpunktu, tiek finansētas no darbības programmas “Izaugsme un nodarbinātība” (2014 – 2020) līdzekļiem.

Vēršam uzmanību, ka par stipendijām, kas neapliekas ar iedzīvotāju ienākuma nodokli, reizi gadā Valsts ieņēmumu dienestā ir iesniedzams “Paziņojums par fiziskajai personai izmaksātajām summām” (kods: 3016).

Saskaņā ar programmas īstenošanas nosacījumiem kontekstā ar MKN Nr.337⁷, stipendija personai tiek izmaksāta ieskaitot naudas līdzekļus personas norādītajā kontā kredītiestādē.

Ja paredzēts vienreizējo stipendiju par godalgotu vietu paredzēt konkrētu mērķu izlietošanai, tā ir stipendijas devēja un konkursa uzvarētāja savstarpēja vienošanās, kas ir paredzēta gan konkursa nolikumā, gan līgumā par stipendijas piešķiršanu.

NB!

Ņemot vērā, ka projekta iesniegumu 6.sadaļā “Projekta rezultātu uzturēšana un ilgspējas nodrošināšana”, finansējuma saņēmēji apliecinājuši projektā noteikto darbību turpināšanu, izmantojot dibinātos sadarbības tīklus un izveidoto partneru kapacitāti, t.sk., turpinot inovatīvu ideju izstrādi un stipendiju piešķiršanu studentiem, lai fondu izmaksātās stipendijas tiktu atbrīvotas no iedzīvotāju ienākuma nodokļa pēc projekta īstenošanas pabeigšanas, nepieciešams nodrošināt, ka fonds ir iekļauts Ministru kabineta 2001.gada 8.augusta rīkojumā Nr.385 „Par biedrībām, nodibinājumiem un starptautiskajām izglītības un sadarbības programmām”. Savukārt pēc to iekļaušanas Rīkojumā Nr.385, Fondam Valsts ieņēmumu dienestā jāiesniedz reģistrēšanai stipendiju nolikums.

Lai izvērtētu Fonda iekļaušanu Ministru kabineta 2001.gada 8.augusta rīkojumā Nr.385, tām Finanšu ministrijā jāiesniedz:

- iesniegums ar lūgumu iekļaut to Ministru kabineta 2001.gada 8.augusta Rīkojumā Nr.385;

⁵ Noteikumu Nr.130 2.punkts: Finanšu līdzekļus projekta īstenošanai (tai skaitā valsts budžeta dotāciju pašvaldībai un attiecināmo valsts budžeta līdzfinansējumu, kā arī neattiecināmo valsts budžeta līdzfinansējumu, ja tāds paredzēts normatīvajā aktā par specifiskā atbalsta mērķa īstenošanu) valsts budžetā plāno kā dotāciju no vispārējiem ieņēmumiem atbilstoši projektā apstiprinātajai Eiropas Savienības fonda finansējuma un valsts budžeta līdzfinansējuma kopsummai.

⁶ Noteikumu Nr.130 4.punkts: Sadarbības iestāde uzņemas valsts budžeta ilgtermiņa saistības, ja projekta iesniegums ir apstiprināts atbilstoši [Eiropas Savienības struktūrfondu un Kohēzijas fonda 2014.–2020. gada plānošanas perioda vadības likumam](#) un normatīvajam aktam par specifiskā atbalsta mērķa īstenošanu.

- Fonda reģistrācijas apliecības kopija;
- Fonda stipendijas nolikums, kas ir noformēts atbilstoši Ministru kabineta 2001.gada 31.jūlija noteikumu Nr.337 “Kārtība, kādā stipendijas atbrīvojamas no aplikšanas ar iedzīvotāju ienākuma nodokli” 4.punkta prasībām;
- Fonda statūti.

Lai nodrošinātu stipendiju nolikuma saskaņošanu ar Valsts ieņēmumu dienestu MKN Nr.337⁷ noteiktajā kārtībā, stipendiju nolikumā sniedzamas šādas ziņas:

1. stipendijas nodibināšanas mērķis;
2. prasības personām, kuras var pretendēt uz stipendijas piešķiršanu;
3. stipendijas piešķiršanas noteikumi;
4. laikposms, uz kādu stipendija tiek piešķirta;
5. stipendijas apmērs un tās izmaksas kārtība;
6. stipendijas finansēšanas avoti.

⁷ 2001.gada 31.jūlija noteikumu Nr.337 “Kārtība, kādā stipendijas atbrīvojamas no aplikšanas ar iedzīvotāju ienākuma nodokli”